

Fisiològicament, en cap altra emoció és tant clar i complet el conjunt de manifestacions, que expressen la depressió del *to vital*.

Tota depressió vital, permanent o transitoria, a l'emoció de la por, pot ésser engendrada en un organisme feble i de condicions fisiològiques desfavorables.

Entre les formes normals i morboses de la por hi ha una gran distància : és patològica tota forma de por que resulta ésser nociva, deixant d'ésser un mitjà de protecció instintiu per convertir-se en causa de destrucció.

L'emoció morbosa es manifesta en gran desproporció amb la causa ; és crònica i llurs coneixements físics tenen una extraordinària intensitat.

Tenim així les denominacions pel vocable grec *Fobia* i que comprèn una sèrie d'injustificades pors, com són : la por al número 13, (triakaidekafobia), la por als ferrocarrils (siderodronofobia) etc., que no es lògic considerar separatament i segons llur objecte, que sols es veu en els casos particulars d'una disposició morbosa general, els caràcters psicològics essencials de la qual són una idea fixa.

Les formes extremes de la por són considerades per *Mosso* com una greu imperfecció de l'organisme, opinant que el terror i l'espant són fenòmens *morbosos*. Aquesta és una afirmació extralògica ben acceptable sota el punt de vista *naturalista*.

Les causes no poden fàcilment determinar-se, però la majoria dels autors atribueixen a la *degeneració* com a terreny propici, on van a germinar els terrors morbosos.

A més, poden observar-se alguns estats lleus, però permanents, de terror o angoixa (panofobia o pantofobia), que és un estat en el qual l'angoixa no està concentrada en un sol objecte i sempre el mateix, sinó que sura com en un somni i que sols es fixa per instants i circumstancialment ; es té por de tot i de res.

En psicologia, per tractar de determinar la seva derivació de la por normal i les causes que la susciten, hauríem de penetrar en un camp que està encara massa obscur i poc explorat. No obstant, pot assegurar-se que, en el que es refereix a la por del tipus normal, notem que en el fons té molt de comú amb el *disgust*, puix que tots dos són instruments de protecció i de defensa : La por com a instint de conservació defensiva de la vida de relació i el disgust és instint de conservació defensiu de la vida orgànica. En totes dues es produeix un moviment d'adversió, traduïts d'una manera equivalent : la por per retrocés, allunyament, fugida ; el disgust : pel vòmit i les nàusees, quan l'organisme rebutja el que s'ha ingerit i el disgusta.

De les causes pròpiament dites, alguns autors les divideixen en tres grups, que són :

1er. Les que estan en successos de la vida interior i el record dels quals s'ha conservat. Citarem com a exemple el cas de Pere el Gran, que sentia un terror gran en passar per sobre un pont, degut segurament a què en la seva infància estigué a punt d'ofegar-se. Tot accident deixa un record, gairebé sempre exagerada llur importància en el transcurs del temps ; per a uns en forma, com una simple nota del succés (memòria intel·lectual), per altres com una reviviscència en cert grau, de la por experimentada en el moment del succés (memòria efectiva) ; per als fòbics aquest estat es manté permanent, disposat a sorgir quan una associació d'idees el desperti.

2n. Les fòbies que tenen per causa successos de la infància, *el record dels quals* no s'ha conservat (memòria inconscient), obscur, hipotètic i desfavorable a la prova positiva, però indiscutible que el paper que és *inconscient* en la vida psíquica, particularment en la memòria, té gran importància, per una segura influència, encara que obrant sordament.

3er. El resultat de la transformació ocasional d'un estat lleu a una forma precisa. La panafòbia seria un període d'indiferència que l'atar, un xoc bruscat li dóna orientació i la fixa. Passa de l'estat efectiu difús a l'intel·lectualitzat